

TÄLJSTENSGRYTA

Täljsten består huvudsakligen av mineralen talk och mindre delar klorit. Genom historien har täljstenen varit uppskattad för sina värmeisolerande egenskaper, men också för att stenen varit lättbearbetad. Täljsten är en relativt mjuk stensort och precis som namnet antyder så går det att tälja i stenen. Av täljsten tillverkades föremål som exempelvis gjutformlar, nätsänken, vävtyngder, sländtrissor och grytor. Eftersom täljsten lagrar värme samtidigt som den tål eld, så var det ett perfekt material att använda vid tillverkning av grytor.

I samband med en fornminnesinventering år 1978 påträffades en del av en täljstensgryta på Storholmen, söder om Stalon i Vilhelmina kommun. Täljstensgrytan var närmast rund, cirka 11 cm i diameter och var ursprungligen försedd med skaft. På täljstensgrytans undersida fanns en cirkel och fyra parallella linjer inristade. Täljsten finns naturligt på ett fåtal platser i norra Europa, bland annat i Jämtland, på svenska västkusten, i Norge, Finland och i Skottland.

Täljstensgrytans undersida (till höger i bild) har nötspår i form av en cirkel och streck. Kanske tänkte man tillverka något annat efter det att grytan mist sitt skaft. Grytan är ca 11 cm i diameter